

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene
Daily in Ohio

Best Advertising
Medium

VOLUME XXIV.—LETO XXIV. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) JANUARY 21, 1941. STEVILKA (NUMBER) 17

KRVAVI IZGREDI V BUKAREŠTI; BOMBE SO UBILE VEČ OSEB

Angleži so sestrelili nad Malto v treh dneh 39 nemških in italijanskih letal. — Grki so zajeli v bajonetnem boju en italijanski mehaniziran zbor.

RUSČUK, Bolgarija. — Te kom krvavih izgredov, ki so jih priredili železogardisti, je bilo večeraj v Bukarešti po bombah ubitih več civilistov in neki častnik "tuje armade." (Po vsej prikladi nemške armade).

Nekatere nemške čete, ki so bile nastanjene ob Donavi in v severni Dobrudži, so bile odpelane in premeščene na jugoslovansko mejo.

Uničenje italijanske podmornice

ATENE, 20. januarja. — Grška admiraliteta javlja uničenje neke italijanske podmornice na Sredozemskem morju. Italijanski letalci so napadli grško glavno mesto Atene, odkoder pa so jih prepočili angleški letalci, ki so sestrelili iz zraka eno italijansko letalo.

Boji na nož

BEOGRAD, 20. januarja. — Grki so danes v bajonetnem boju zajeli nek italijanski mehani-

DIVJI LOVEC NA NAŠEM ODRU

V nedeljo je dal dramski zbor "Ivan Cankar" krasno Finžgarjevo dramo "Divji lovec," s katero je zelo ustregel slovenski publiki.

Drama, ki jo je režiral Vatro Gril, je bila sijajno podana. — Miss Anne Čebul nas je kot Majda na naravnost zadržala s svojo krasno interpretacijo slovenskega dekleta. Miss Čebul je fenomenalen talent, kakršni so redko posejani. Značilno je, da sta ona in Miss Godnjavec, druga mlada igralka, ki je tudi letos prikratk nastopila v dramskem zboru odraslih igralcev, obe produkt Slovenske šole Narodnega doma. Miss Čebul je bila kot Majda divna in ne verjame, da bi jo mogla v tej vlogi prekositi, katera koli igralka ljubljanskega poklicnega gledališča.

Prav tako je bil v vseh ozirih dober njen partner Rudi Widmar, ki je igral divjega lovca Janeza. Tudi v tej vlogi je dobral, da je izboren ljubimec in izvrsten poznavalec karakterjev, ki jih predstavlja. Njegova igra nudi zmerom mnogo užitka.

Presenetljivo dober je bil tudi Anton Eppich v vlogi vaškega močnika Tončka. Tudi njegova igra je bila čudovita; prvi prizor prvega dejanja je bil sploh čisto njegov, zato ga je publika nagradila z zasluženim aplavzom iz sredi dejanja. Po naših mišljah ne bi mogel nihče boljše izvesti njegove težavne vloge.

Stebelj je ustvaril iz vloge Zavrtnika silno kreativno. Njegov nastop je bil impozanten, obleka in maska je izpolnila odgovarjajočo tipu bogatega gruntarja. Stebelj je eden najboljših ustvarjalcev močnika značajev, zato je ustvaril tudi iz Zavrtnika tip, ki je hkratu zadovoljil in zgražal. Kdor ga je videl v tej vlogi, ga ne bo izlepa pozabil.

Gostaškega sina Tineta je izoborn podal Vatro Gril, ki je igra tudi režiral. Kočarico Maruša je igrala Nežka Kalan, ki je v takih vlogah nihče ne prekosi. Večja vloga je bila tudi vloga Lisjakovega Gašperja, sina poštenika, ki jo je prav dobro odigral Louis Zorko, ki je v vseh ozirih zadovoljeval.

Po dolgem času smo videli na odru tudi Josepha Mrharja, ki

ZADNJE VESTI

C. E. Wilen, predsednik General Motor korporacije, naznanja, da bo tukajšnja Fisher Body tovarna izdelovala dele za velike bombnike ameriške armade.

General Motors Allison divizija v Indianapolisu, ki producira danes 350 letalskih motorjev na mesec, bo ppspešila svojo produkcijo na tisoč motorjev mesečno v jeseni, in na 1500 motorjev mesečno prihodnje leto.

V Fisherjevi tovarni v Clevelandu se bodo gradili deli bombnikov kakor tudi celi "bodies."

SAN DIEGO, Cal.—Clani United Automobile workers' unije so odložili za dvanajst ur nameravani štrajk v Ryan Aeronautical Co. tovarni.

Cleveland Hardware and Forging Co., 3262 E 79th St., je podpisala z United Automobile Workers unijo, ki pripada Ameriški delavski federaciji, pogodbo, na katere podlagi se bo zvišalo 300 delavcem mesčno do 3 do 5 centov na uro. Poleg tega bodo dobili tudi vsi delavci enotedenske počitnice ter \$35 plače.

Sestanek Hitlerja in Mussolinija na tajni seji

BERLIN, 21. januarja. — Informirani nemški krogi naznanjajo, da sta se včeraj nemški in italijanski diktator na svoji tajni seji sporazumela glede vojaških odredov, s katerimi se bo začelo "v letu 1941 Angliji odločilen udarec."

Organ maršala Goeringa pravi, da stoji svet "pred zgodovinskimi dogodki."

Nemški krogi naznanjajo, da sta se diktatorja sporazumela glede vseh vprašanj, v katerih je vključena tudi pomoč Amerike Angliji in vojna v Sredozemlju.

"V letu 1939 se je uravnalo zadeve Poljske, kalilke miru," pravi Goeringov list. "V letu 1940 se je strlo zadnje nasprotje na kontinentu — Francijo, v letu 1941 pa se bo začel uničujoč udarec Angliji."

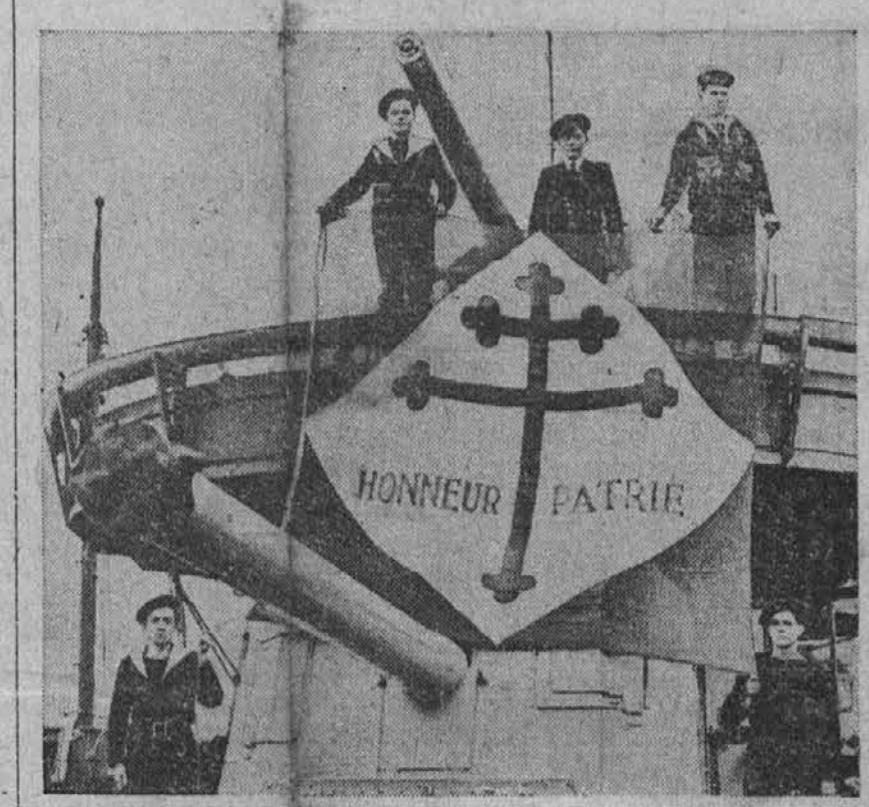
RIM, 20. januarja. — Informirani rimski krogi pravijo, da bo posledica razgovorov med Hitlerjem in Mussolinijem koncentracija sil osi v Sredozemlju, da se tam potolče Anglijo.

Mesto bo imelo štiri varde manj

Clevelandsko mesto se name-rava preurediti tako, da bo imelo mesto sedanjih 33 vard samo 29. Henry Brainard, direktor postav, utemeljuje svoje zakonit mnenje na zadnjem ljudskem štetju, ki je izkazalo, da ima mesto Cleveland 878,336 prebivalcev, mestni čarter pa izkazuje samo 30,000 prebivalcev na vsako vardo, kar znaša 8,336 več kot pa šteje mesto prebivalcev.

Mestna zbornica bo nemudoma imenovala tožadveni odbor, ki bo začel to stvar proučevati. Katere varde bodo odpravljene, se še ne ve.

Mornica svobodne Francije

Na sliki vidimo poveljniški mostič francoskega rušilca, ki sodeluje zdaj z angleško mornarico in ki ima izvešeno zastavo svobodne Francije.

Japonska svari Zedinjene države

Ce se zapleto Zedinjene države in Japonska v boj, bi to pomenilo razsulo civilizacije.

TOKIO, 21. januarja. — Josuke Matsuoka, minister zunanjih zadev v japonskem kabinetu, je danes izjavil pred japonskim parlamentom, da bodo države osi začele izvešiti zmagoslavje iz te vojne, samo če se jim da čas, dokončati njih delo. Ako se tudi Zedinjene države in Japonska zapleto v to vojno, utegne to pomeniti razsulo civilizacije.

Ameriški embargo napram Japonski je ustvaril položaj, da si mora Japonska prizadevati dobiti trgovske sfere v Aziji, ki so za njo življenjskega pomena.

"Vitalna vprašanja med Rusijo in Japonsko bodo kmalu rešena v splošno zadovoljnost obeh prizadetih držav," je rekel minister.

Zaključek mednarodne razstave

V nedeljo je bila zaključena v Clevelandu mednarodna razstava, pri kateri je bila soudeležena tudi Jugoslavija, katero sta zastopala v soboto, ko je bil jugoslovanski dan, gg. poslanik Fotič in konzul dr. Mally.

Med vsemi nastopi je bil najlepši nastop Slovencev. Slovenska pevka zbora Zvon in Slovenija sta pod vodstvom svojega učitelja g. Zorman zapela dve je krasnih slovenskih pesmi: "Nazaj v planinski raj," in "Triglav".

Na programu so bili razni plesi, ki so jih izvajali v narodnih nošah fantje in dekleta od sv. Vida, kakor tudi razni drugi nastopi. Publika je bila v splošnem zelo zadovoljna s nastopi in s potekom dneva in večera.

Velike zasluge pri tej razstavi sta si pridobila zlasti g. konzul dr. Mally in njegova ga. soproga, ki je bila vsak dan na razstavi, kateri je posvečala vso svojo skrb in pozornost.

Zahvala

Mesto venca za pokojnim soprogo in ožjim prijateljem Frank Kalin-om je daroval Čitalnici Slovenskega delavskega doma Joseph Kartel, 711 E. 162 St. \$2.00. Družini pokojnega pa izreka najiskrenejšo sožalje.

Francija ne bo dala Nemčiji svoje vojne mornarice

Poravnava nesoglasij med maršalom Petainom in bivšim p o d p remierjem Lavalom.

VICHY, 20. januarja. — Neki vladni uradnik je izjavil, da Francija ne bo izročila svoje vojne mornarice Nemčiji za njen boj proti Angliji, in to kljub temu, da sta maršal Petain in Pierre Laval poravnala svoje nesporazume in spore. Splošno se pričakuje, da bo dobil Laval, ki je znan po svojih nacijskih in fašističnih tendencah, zopet mesto v francoski vladi; najbrže bo imenovan za posredovalca med nemško in francosko vlado.

Maršal Petain je ostal še vedno "boss" Francije, ker je v njegovih rokah združena vsa politična in vojaška moč dežele. — "Jasno in brez ovinkov izjavljamo, da se naše vojne mornarice ne bo nikoli rabilo v vojni proti Angležem, in prav tako izjavljamo, da bo Francija vedela zaščititi svoje prekomorske teritorije," je rekel prej omenjeni vladni uradnik.

Nov grob

V Charity bolnišnici je preminil po daljši bolezni, Frank Pirnat, star 56 let. Stanoval je na 6620 Bonna Ave. Bil je član dr. Glas Clev. delavcev, številko 9 SDZ in Srca Jezusovega. Pogreb se bo vršil iz Frank Zaključekovega pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. Čas in drugo priobčimo jutri!

Seja čitalnice SDD

Opozarjam članstvo čitalnice Slovenskega delavskega doma, da se vrši redna mesečna seja čitalnice v sredo 22. januarja ob 8. uri zvečer. Ker imamo za urediti več važnih zadev zaradi prihodnje prireditve, se prosilane, da se te seje gotovo udeležijo.

Bolan

Mr. Ivan Jontez se nahaja bolan na domu George Turka na 16011 Waterloo Rd. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

Seja

V sredo dne 22. januarja ob 7:30 zvečer se vrši seja direktorja Slovenskega društvenega doma v Euclid, O. Vabljeni so novo izvoljeni in prejšnji direktorji, da se udeležijo. — F. L. tajnik.

ZGODOVINSKO USTOLIČENJE PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Predsednik je v svojem govoru dejal, da bo šla Amerika naprej in da demokracija ni mrtva.

INAVGURACIJI JE PRISOSTVOVALO TISOČE LJUDI

WASHINGTON, 20. januarja. — Danes je bil tukaj zgodovinski dan, ko je bil Roosevelt kot prvi predsednik Zedinjenih držav, zaprisežen za svoj tretji termin. Predsednik je resnega obraza podal svojo zaprisego, zavečajoč se, da je pred njim zdaj četvero usodepolnih let.

Demokracija ni mrtva

V svojem inavguracijskem govoru je predsednik izjavil z resnimi besedami, ki jih je ponel radio okoli sveta: "Kot Amerikanci bomo šli k božjo pomočjo naprej v službi za našo domovino. Ne, demokracija ni mrtva!"

Inavguraciji je prisostvovalo tisoče in tisoče ljudi, kakor tudi edince ameriške armade, mehanizirani oddelki in tanki, do čim so v zraku brneli motorji bombnikov in lovskih letal.

Garner poljubil Roosevelta

Ob predsedniku sta stala sedanj in bivši podpredsednik ameriške republike, Wallace in Garner. Po inavguraciji se je bivši podpredsednik Garner solznih oči in s poljubom poslovil od svojega "bossa" Roosevelta, s katerim je deloval polnih osem let.

Odmevi v Londonu

LONDON, 21. januarja. — Inavguracijski govor predsednika Roosevelta je slišalo večeraj dvajset milijonov Angležev. Listi pravijo, da bodo predsednikove besede preglasile ropot nacijskih škornjev.

RIM, 20. januarja. — Italijanski politični krogi pravijo, da je predsednikov inavguracijski govor samo potrdilo njegovega sovražstva do totalitarnih držav.

ABESINSKE CESARICA NA POTU V SUDAN

LONDON, 20. januarja. — Abesinska cesarica Quizzero Menen je odpotovala večeraj popoldne iz Londona proti Sudanu, kjer se bo pridružila svojemu možu, bivšemu abesinskemu cesarju, katerega so pregnali Italijani.

Bivšo cesarico spremlja dvoje

njenih hčera. Vozijo se na vlak, ki je natrpan angleških vojakov in letalcev, ki odhajajo z dopusta nazaj k svojim afriškim edincem.

Cesarica je vzele s seboj tudi abesinsko krono in kronsko dragulje, kar pomeni, da pričakuje, da bosta z možem zopet zasedla cesarski prestol.

FARINACCI GRE V ARMADO

RIM, 21. januarja. — Robert Farinacci, bivši tajnik fašistične stranke in urednik fašističnega lista Regime Fascista, je sklenil, da se pridruži italijanski armadi v Albaniji. Farinacci je leta 1936 v neki bombni eksploziji v Dessie izgubil roko. Farinacci je dejal: "Danes moramo misliti samo na zmago. Mi bomo zmagoviti, ker se borimo

zato, da našim izkoriščenim emigrantom ne bo treba nikoli več prečkati oceana, kjer se norčujejo iz njih oni, ki posedujejo zlato." (Tega pa Farinacci ni povedal, da so si ti "izkoriščeni" italijanski priseljenci ustvarili v tej deželi življenje, katerega nočejo več zamenjati z življenjem pod fašističnim režimom Italije. — Op. uredništva.)

PREDSEDNIKOVA "STRAŽNIKA"

WASHINGTON, 20. januarja. — Policija je danes zaprla dvoje samozvanih stražnikov predsednika Roosevelta, katerih eden je bil oborožen z revolverjem, drugi pa z ostro sabljo. Ta, ki je bil oborožen s sabljo, je star sedemdeset let in je po poklicu brivec. Oba so oddali na opazovalnico.

Odhod vojakov

Snoči je odpotovalo iz Union Terminal postaje 212 fantov in mož, ki so bili poklicani v ameriško armado. Omenjeni so odpotovali v Camp Shelby, Miss. Na postaji se je poslovilo od njih kakih tisoč sorodnikov.

Preselitev

Mr. in Mrs. Hribar naznanjajo, da so se preselili v novo gostilno iz 15232 Waterloo Rd. na 16000 Waterloo Rd. Se priporočajo za obisk.

V Washingtonu

Sledeči so odpotovali v nedeljo v Washington k inavguraciji predsednika Roosevelta: Thomas Zakrajšek, John Rožanc, John Gornik, Lindy Lokar in Edward Kovačič. Želimo jim srečno potovanje in mnogo zabave.

So bili v Washingtonu

Več sto clevelandskih demokratov je bilo večeraj v Washingtonu, kjer so bili priča ustoličenju predsednika Roosevelta za tretji termin. Med njimi je bilo tudi pet naših rojakov, in sicer John Lokar ml., John Gornik ml., councilman Edward Kovačič, Anthony Zakrajšek in John Rožanc.

Seja

Nocoj ob 8. uri se vrši seja Zveze kulturnih društev Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Vsi zastopniki so prošeni, da se gotovo udeležijo, kakor tudi zastopniki od dramskega društva Verovšek.

Na obisk

Iz Rovingham, Pa., so prišli na obisk k Mr. Frank Sirku na 3571 East 82nd St. Joe Cebron, tajnik društva št. 145 ABZ, njegova sinova Harry in Joseph, kakor tudi John Seafko. — Dobrodošli!

Kultura

V A J A

Nocoj ob 8. uri se vrši vaja za igro "Kurentova nevesta" ki jo vprizori dram. društ. Ivan Cankar v nedeljo 23. februarja, na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pol raznašalca v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Pol pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NOVE OSNOVE VOJNE

Tik pred tretjo fazo vojne, ki se nam napoveduje kot odločilni spopad med velesilama osi Rim-Berlin in Veliko Britanijo, seveda z vsemi posledicami, ki jih lahko ta spopad ima tudi na področjih izven teh treh velesil, je zanimivo na kratko pogledati nazaj na prvi dve fazi vojne, da si tako vsaj približno predočimo spremenjene osnove in obrise oboroženega konflikta v njegovem nadaljnjem razpletu.

Prva faza vojne se je zaključila z likvidacijo poljske države. Kakor poudarjajo sedaj vsi nemški listi, je uvod v to fazo vojne, ki pomeni za Nemčijo začetek rušenja versajskega sistema, tvoril Hitlerjev vsenemški pokret za zedinjenje vseh Nemcev v Veliki Nemčiji. Ob udaru na Poljsko je Nemčija naletela na odpor Anglije in Francije, ki sta vstopili v vojno v prepričanju, da bo mogoče Nemčijo zrušiti ne le z vojaškimi, temveč že z gospodarskimi in diplomatskimi, a ne nazadnje tudi z ideološkimi sredstvi v znamenju borbe obeh demokracij proti narodnemu socializmu. Hitler je to merjenje sil sprejel. Toda po končani vojni na Poljskem je 6. oktobra lanskega leta predlagal zaveznikom ustavitve nadaljnjega prelivanja krvi. Po nemškem tolmačenju je bila to poslednja možnost, ki naj bi sicer Nemčiji zagotovila rezultate prve faze vojne, ki pa naj bi obenem pripeljala Anglijo in Francijo k aktivnemu sodelovanju pri nadaljnjih nalogah nove evropske ureditve. Zavezniki so to ponudbo odbili v trdnem prepričanju, da bodo mogli zadržati glavni napad tako dolgo, dokler ne bo gospodarska blokada Nemčije pokazala svojih pričakovanih učinkov.

Začela se je druga faza vojne, ki je najprej zelo monotono potekala v znamenju medsebojnega otipavanja na bojiščih, brez pravih vojniških operacij, zato pa tem bolj v znamenju izredne diplomatske in propagandne aktivnosti, ki je zajemala tako rekoč vse evropske države brez razlik. To je bila doba, ko se je največ govorilo o razširjenju vojne in ko se je zdelo, da je čakanje glavna zapoved obeh vojniških strank. Odločilen razplet v tej drugi fazi vojne se je začel z nemško iniciativo v začetku aprila in maja lanskega leta. Razplet je bil dovršen sredi junija s porazom Francije. Tik pred francoskim zlomom pa je v razvoju vojne nastopil zopet nov činitelj — italijanska intervencija na strani Nemčije. Osnove vojne so se spet bistveno spremenile. Vojna, ki se je lanskega septembra začela ot evropska vojna, je z izločitvijo Francije iz borbe ter z vstopom Italije v vojno — glavno ostjo proti britanskemu imperiju — prenehala biti kontinentalna vojna. Pomaknila se je na obronke evropske celine in zajela tudi že afriški kontinent.

Pričakovati je bilo, da bo Hitler tudi po tej drugi fazi vojne, v kateri je tako rekoč ves evropski kontinent prešel pod vojaško nadzorstvo velesil osi Rim-Berlin, staval edinemu preostalemu nasprotniku, Veliki Britaniji, nov predlog za ukinitve sovražnosti. V svojem govoru pred rajstogom je 19. julija zares izjavil, da ni "nobenih razlogov za nadaljevanje vojne." Za razliko od svoje ponudbe lanskega oktobra pa to pot ni staval nikakih konkretnih pogojev. Prepustil je Angliji sami, da presodi, kako bi se vojna v tej fazi, ki je prinesla velesilama osi Rim-Berlin nove uspehe lahko zaključila. Nemški listi so v tej zvezi opozarjali, da se po dokončnem zlomu Francije vprašanja nove ureditve Evrope kažejo v povsem drugi luči. Sedaj ne gre več samo za revizijo versajskega sistema, temveč az zedinjenje vse Evrope pod vodstvom Nemčije in Italije ter za točno opredelitev nalog poedinih članov te skupnosti z odgovarjajočimi stopnjami po večji ali manjši pomembnosti, kakor to zahteva nova mednarodna hierarhija. Doba nasprotij velesil na evropskem kontinentu je po zatirjanju Berlina in Rima prenehala: Francija je na tleh, Anglija je z evropske celine izločena, z Rusijo pa je Berlin sklenil dogovor o dokončni omejitvi interesnih sfer. Vojna je torej tik pred svojo tretjo fazo postavljena na povsem nove snove, tako z vidika velesil osi Rim-Berlin, kakor z vidika Anglije. Anglija je s priznanjem češkoslovaške emigrantske vlade ponovno poudarila, da ne sprejema niti načela svoje izločitve iz srednje Evrope.

Po novem odklonilnem stališču Londona ugotavljajo sedaj v Berlinu, da je kocka padla in da mora samo še orožje odločiti med obema sovražnikoma. O tem, da je

UREDNIKOVA POŠTA

Iz Maple Heights, Ohio

Komaj je preteklo tri leta, odkar se je gradil naš Narodni dom, pa je že premajhen. Takrat se je mislilo, da bodo prostori kot so, odgovarjali našim potrebam.

Ker pa vedno več ljudstva zahaja v naš dom, je potrebno, da se še nekaj prizida, da bo odgovarjalo sedanjim potrebam.

Poleg vse slovenskih društev in klubov, zbirajo v domu tudi: American Legion of Maple Heights, Lemeco Union Local No. 1444 I. A. M., Maple Heights Republican Club, Maple Heights Business Men Ass'n, ter Maple Heights Home Owners Inc.

Radi tega so delničarji na letošnji letni seji sklenili, da se v tem letu poveča klubove prostore, ter se napravi tudi točilnica poleg dvorane, ker potem bi odgovarjalo sedanjim zahtevam. Pa še pozneje kaj več o tem.

V nedeljo 12. januarja, se je vršila seja Mladinskega pevskega zbora Kraljički, tudi na tej seji se je pokazalo veliko zanimanje za zbor, ker se je seje udeležilo večje število staršev in podpornih članov kot kedaj prej.

Tudi celotni odbor je bil izvoljen na tej seji, kar je zname-

nje, da bodo "Kraljički" še dolgo žrvoleli.

V soboto 25. januarja, zvečer, pa priredi društvo Dom št. 25, SDZ ples v dvorani SND, to je znamenje, da se bomo zopet enkrat prav dobro imeli, ker vse priprave so v dobrih rokah, ravno tako tudi godba, za katero skrbi naš priljubljeni godbenik Louis Simončić.

Vabljeni ste vsi od blizu in daleč, da pridete v soboto večer v Maple Heights. Vstopnina je samo 25c.

Anton Perušek

Skupni koncert treh zborov

Cleveland, O. — Kar so iskreni ljubitelji naše glasbe že davno želeli, to se bo končno tudi zgodilo. Pevski zbori: Slovan, Jadran in Sloga priredijo namreč skupni koncert v nedeljo dne 30. marca, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Namen tega koncerta je v prvi vrsti ta, da se zberejo raztresene pevske moči v močno celoto in takopodajo publiki koncert, ki bo v resnici vreden tega imena. Znano je dejstvo, da ima vsak zbor nekaj dobrih moči, toda v slučaju težkih skladb, so pa vzlic temu v zadregi. Posledica tega so: površni kon-

Nemci na japonskem parniku

Na sliki vidimo dvoje Nemcev, ki so ju ameriške oblasti vzele v San Franciscu z japonskega parnika Tatua Maru, preden je slednji odplul iz pristanišča. Oba Nemca sta nacistična petokolonca iz New Yorka.

Najdeno in rešeno dete

Zakoncema Stubbs iz Atlantic City je bilo ukradeno dva meseca staro dete, katerega so detektivji našli v stanovanju neke zamorke, ki je bila nedavno izpuščena iz umobolnice.

odločilni spopad med njima neizogiben, se strinjajo sedaj povsod. Negotovost je le v tem, kdaj lahko ta končni obračun nastopi. Očividno je, da se želita nanj oba tabora temeljito pripraviti in da morata v teh svojih pripravah upoštevati vse spremenjene okoliščine, v katerih se bo oboroženi konflikt nadaljeval. Nove osnove vojne so za oba tabora vojaškega, diplomatskega, gospodarskega in plitično-ideološkega značaja.

certi in že večkrat premetele skladbe.

Vsi ti nedostatki bodo pri skupnem koncertu odpadli, ker bo na razpolago dovolj prvovrstnih moči — bodisi moških ali žensk. Skladbe, ki se bodo ob tej priliki pele, so bile v arhivih že dolga leta, ker ni bilo pevcev, da bi jih dostojno proizvajali. Poleg tega bodo nastopili prvovrstni solisti, dvo-spevi in četverspevi. Novost tega koncerta bodo tudi "Spomini starega čuvaja". V tej skici bo zapadana recitacija s petjem.

Koncert se bo vršil pod vodstvom Jack Nagel-na ki je obenem pevovodja vseh treh zborov. Da bo užitek tem popolnejši, se bo za sodelovanje skušalo dobiti večji orkester.

Ako se bo ta eksperiment posrečil, tedaj ni vzroka zakaj bi se slični koncerti večkrat ne predvajali. Potom skupnih koncertov bo največ pridobila — publika.

Frank Cesen,
Preds. skupnega odbora

NOV ODBOR

Odbor "Kraljičkov" v Maple Heights za leto 1941: Predsednik Louis Kastelic, podpredsednik Fred Filipis, tajnica Vida Perušek, blagajnik Andy Hočevnar, zapisnikar Anton Perušek, nadzorniki Jacob Yemec, John Hrovat in Anton Gorenc, pevovodja g. Ivan Zorman.

IZ STARE DOMOVINE

Obup mlade gospodinje

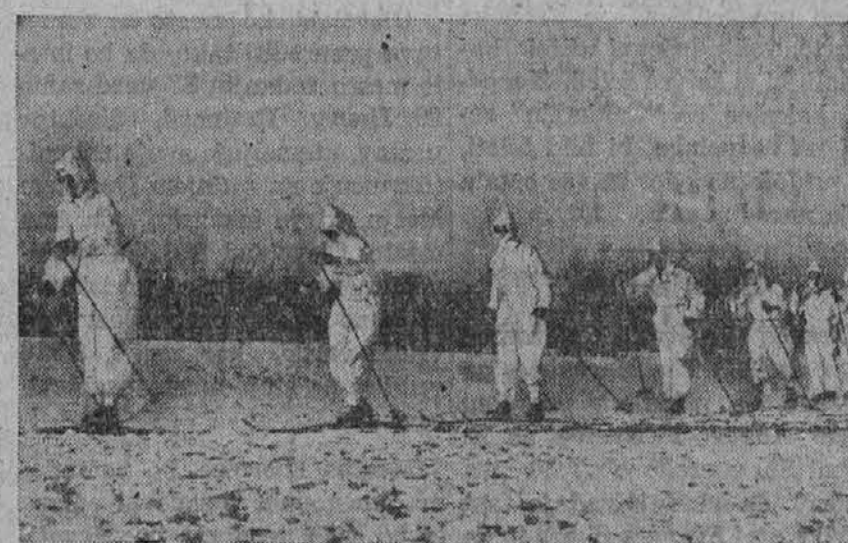
Nedevno se je raznesla po severnem delu pearovski občine novica, da so našli v domačem vodnjaku v Rušah pri Petrovčah mrtvo 38-letno Elizabeto Letnikovo, ženo tapetnika, ki je uslužben v Celju. Mlada gospodinja in mati je doma vse lepo pospravila in nakrnila živino, nato pa je izginila. Ker je bila zadnje čase živčno bolna, so se njeni svojci bali najhujšega. Po kratke miskanju so pokojnico našli v vodnjaku. Na pomoč je bil poklican banovinski zdravnik dr. Ločniškar iz Zalca, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Pokojnica je zapustila moža in dve hčerki.

Mrtvo hčer ukradel

Cevljarju Miletu Ivšiču iz Slunja je v bolnišnici v Karlovcu umrla hčerka Marica. Zaprošil je upravo bolnišnice, naj mu dovolijo odpeljati hčer domov, da jo bo sam pokopal. Uprava pa je njegovo prošnjo odbila, ker je Marica umrla za kužno boleznijo. Tedaj se je oče odločil, da ukrade hčerko ponoči iz mrtvašnice. Ko je truplo posekel na ulico, ga je srečal neki bil smrtno zadet in je po nekaj minutah izdihnil. 17-letni Miročju skoraj nago telesce. Ne lan se je nato prijavil orožni-vedoč, kaj se dogaja, je mešan

kom. Zločin je odkrito priznal in

Vojaki — ne strahovi!

Na sliki so ameriški vojaki-smučarji, ki se vadijo, oblečeni v belih oblekah, da so manj vidni na zasneženih poljanah.

ŠKRAT

Slikar Rjepin je potoval skozi Ukrajino. Na nekem pašniku je zagledal čredo ovac in se nje bradatega, zgubaneja stirja, ki mu je kot slikarju redno ugajal. Bradati mož je žal v travi in zaspano mežikal motilca. Ni kazal, da bi hotel vstati.

"Tu imaš pet rubljev," je dejal Rjepin in mu pomolil denar pred oči. "Tvoji bodo, če ostaneš buđen in se daš slikati."

Ovčar ga je grdo pogledal, potem je tudi sam potegnil kosec iz žepa in dejal:

"Tu imaš dve kopejki, a mi mir in glej, da izgineš!"

"Veš, jaz pijem pivo samo posebnih prilikah."

"In kdaj nastopijo take prilike?"

"Kadar imam pred sabo pivo."

ZENA LLOYD GEORGE UMRLA

LONDON, 20. januarja. Danes je umrla v svojem rojnem kraju Cicethy Margaret Lloyd George, žena Lloyd Georgea, bivšega angleškega premierja v prvi svetovni vojni. Lloyd George ni mogel pravočasno dospeti iz Londona k njeni smrtni postelji.

PO UHLJH SPZNAS ČLOVEKA

V mesečniku "Svicsarski sečnik za naglušne" je bil objavljen zanimiv članek o oblikah človeškega uhlja, po katerem baje mogoče spoznati človeka. Človeški uhlj ima najrazličnejše oblike. In vrsta teh razlikosti je privedla do primerjanja s človeškimi značaji. Primerjava se je pokazala, da je žejzo nizko stoječa ušesa človeka močnega značaja, ki lahko stane tudi nasilen.

Proč štrleča ušesa so znak vahnosti ljudi. Prihajajoča ušesa kažejo nasprotno počasnolenega človeka. Obenem pa kažejo taka ušesa o notranji ravnoteženosti in miru, medtem ko imajo proč štrleča ušesa činoma prepirljivi, vedno nevarjačji in svoje lastno mnenje vedno vsiljujejo ljudje.

Cim manjši je poduhec, tem bolj vase zaprt je človek, večji je uhlj, tembolj je človek odkrit.

Dolg in ozek poduhec kaže preračunljivost v čustvenih zadevah in prebrisnost. Močno bočene uhlje imajo bojevitost dje.

Nadarjeni ljudje imajo zgornji del uhljev silno izbočen. Dobrih duševnih lastnosti pa ča močan rob poduhca, ki je obenem znak nedostopnosti trme. Močno zavito poduhec kaže na dobrodušnost in dovednost. Ljudje s polnimi in krivimi poduhci so navadno iskrenjši od tistih, ki imajo temne in majhne poduhce.

Ljudje s priraščenimi poduhci se odklikujejo s plahostjo in samostojnostjo, taki ljudje imajo radi družbe. Suh in prarasel poduhec izdaja suhoparnega, dolgočasnega človeka.

zatrdil, da so bile njegove ševne muke prehude, da bi mogel še nadalje prenašati Biskupovo vsiljevanje materi.

"THEN CAME ONE OF THE WILDEST RIDES OF MY CAREER!"

ALEXANDER

IME: _____
 NASLOV: _____
 Zastopnik: _____
 Plaćal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

V. J. KRIZANOVSKA

19

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

IVAN VOUK

Upam, da se vrnemo semkaj, in tajne, ki so se ohranile, mesdames, ne bodo izginile ta čas. Zdaj pa dovolite, mesdames, da se odstranim. Treba je leči in nekoliko spati.

— Dobro, jaz bom čuval tvoj grad in ščitil dame. Jaz sem vedel, da bo tvoj; niso ti zaman prinesli ključev od kleti malediktne, ki si mu tako čudovito podobna, — je burno izjavil Mišel.

Pavel Borisovič se je poslovil od Larise Arkadjevne in Valerije; nato sta odšli tudi Lolo in mati, da se pripravita za odhod. Tudi oni sta se poslovili od Bakulinke in krščenke, proseč ju, naj ne vstajata tako zgodaj, da bi jih spremljali.

Ko je bil baron sam v svoji sobi, je dihnil s polnimi prsi in se čutil zelo olajšan. Stričeva smrt je bila neizbežna, a ko se oči starega čudaka zapro, ne bo on samo milijonar, ampak bo svoboden v svojih delih in prvo dejanje te prostosti bo to, da se reši zakona, ki mu ga je vsilila potreba. Delal si je načrte o bodočnosti ter premišljeval, na kakšen način bi se dal povzročiti proces za ločitev zakona. Iz omare je vzel elegantno usnjeno motorbo in majhen kovček. Naglo je vložil nekoliko obleke, perila in druge potrebne reči, zavil in zavezal plašč ter se potem utrujen naslonil k odprtemu oknu, da bi se osvežil.

S polnimi prsi je vdihoval čisti in blagodišeči nočni zrak, se zamislil in prevzela ga je strastna želja, da bi šel v prepovedane sode in bi pred odhodom še enkrat videl Giovanno. Odbila je že polnoč, a baron je še vedno stal pri oknu, boreč se s strastjo, ki ga je vlekla k tisti, kateri je on prizadejal toliko zla. — Hkratu je vztrepetal in se vzravnaval.

Iz daljave je zapel samostanski zvon in razlegel se je zbor "De profundis".

Minuto časa je obstal tresoč se od groze in mrzel pot ga je oblival, toda ta slabost se je naglo izpremenila v besno jezo.

— A! Prekleti strahovi, vi nama pojete odhodnico? Čemu torej moja težka borba proti ljubezni! Če sva oba zapadla smrti, zakaj bi se vsaj ne vide-la?

Naglo je odprl malo skrinjico, kjer je vedno hranil kakšno steklenico starega vina, nalil si je poln kozarec in izpil. S tresoč se roko je nato odprl tajne duri in šel v sobo Giovanne.

Bila je razsvetljena, toda prazna. V svoje veliko začudenje je ugotovil, da je bila ena odprtina, o kateri je mislil, da je zadelano okno, vrata, in ta so bila zdaj odprta. Skozi nje je prišel na polzaste stopnice, ki so peljale do drugih vrat s težkim zapahom; ta so bila priprta. Z naraščajočim začudenjem je baron prestopil prag in prišel je v vrt, o katerem je govoril Mišel in kamor se je do zdaj dalo priti samo skozi dvorišče.

Svetloba pojemaajočega meseca je bila medla in blede, vendar pa je baron napravil nekaj korakov in obšel ogel poslopja, nakar je prišel na ploščad, ki je bila zaraščena s travo in grmovjem.

Nekoliko korakov proč od nje-ga je sedela na klopi Valerija ali Giovanna. Bila je oblečena v nekakšno jutranjo haljo iz svilene-ga blaga, ki je bilo nekoč belo, zdaj pa že orumenelo kakor stara slonova kost; v životu je bila halja okrašena s širokim zlatim

vezanjem, ki ni potemnelo v teku dolgih stoletij in se je lesketalo v poltemi; dolgi; do ramen razprti rokavi so odkrivali roke klasične lepote. Širok, z dragimi kamni obšit trak je krasil čelo in pridrževal napol razpuščen las. Na kolenih ji je ležala mandolina, toda ona ni igrala; čudni pogled, ki ga je vpirala v eno točko, je izdajal njeno abnormalno stanje. Njeno očarujoče obličje je bilo smrtno blede in nenavadno oženo.

Kakor začaran je baron stmel vanjo. V tem tajnstvenem polmrazu, obdana od rožnatih grmov, katerih vonj je prihajal do njega, je bila zares prikazen idealne lepote. Kako je lepa! Kako bi je ne ljubil do izpozabljenja? Kdaj se loči končno od one druge, da bi začel živeti tukaj življenje popolne sreče in blaženosti?

— Giovanna! — je zašepetal strastno.

Deklica je vztrepetala, mandolina ji je padla na zemljo in tiho je vzkliznila, iztegujoč k njemu roke:

— Paolo! Paolo!

V hipu je bil pri njej, sedel je, jo objel, jo stiskal k sebi ter jo pokrnil s poljubi. Dotik tega čarobnega bitja in omamni duh cvetlic sta mu šla v glavo in ga opajala.

Valerija, ali boljše Giovanna, je prenašala njegova božanja, toda ni jih vračala. Nenadoma se je izrgala iz njegovega objema, pokleknila na klop, ga objela okrog vratu in rekla s pri-tajenim glasom:

— Paolo! — Ali me misliš zavreči, zdaj ko si me pokrnil s sr-moto in me napravil nesrečno?

— Kaj govoriš, Giovanna. Od-ženi nelepe misli; jaz te ljubim in te nikoli ne zavržem, — je odgovoril.

Približala se mu je in z začu-denjem in s strahom je zapa-zil, da je v njenih motnih očeh zagorel izraz divje strasti. Stra-šen, ognjen pogled je zrl vanj, kakršnega si ni mogel predstavljati v teh navadno tako krot-kih očeh.

— Odgovori, ali je res, da si oženjen, Paolo Di Montignoso? Ali si se mi lagal ves čas? — Tvoja ljubezen je morda samo lahkomiselna šala? Ali je mo-goče, da morejo ta lepa usta ta-ko strašno lagati in varati? Kaj ne, predzniki si se napraviti ce-remonijo samo za šalo, a po-tem me boš neusmiljeno zavr-gel, onečasto, potem, ko sem

ti vse dala! Torej govori, govo-ri vendar! Povej mi resnico, ka-kršnakoli je, ker ... — in glas-no je zavpila, a baron se je stre-sel, — živa ali mrtva, jaz te ne izpustim! Nekaj stoletij si moj in moj moj ostanesh!

Sklonila se je tako blizu k nje-mu, da je čutil na obličju njen di-h; v njenem glasu kakor tudi v čudnem pogledu je bil tako besen in zlovesč izraz, da je ba-rona ledeno izpreletelo. Smrtno je pobledel in se otresel njenih rok, ki so se ga v tem trenutku oprijemale kakor težki, železni okovi.

— Kdo si, tajinstveno bitje, prikazen ali živa ženska? Ah, kako naj se rešim te more? — je zašepetal ter se umikal z grozo motreč mlado deklico.

V tistem hipu se je pojavila v njem neodoljiva želja, da bi ob-je-l z rokami njen beli vrat in zadavil sfingo, ki je posegla v njegovo življenje in mu grozila s smrtno nevarnostjo. Istočas-na pa se je zavedel svoje dvoj-stvenosti in neki glas mu je vpil v uho: "Kaj hočeš storiti, ne-srečnež? Ali ne razumeš, da te je zagrabil požar bivšega brez-umja." Nenadoma ga je popa-dla slabost, padel je na klop in izgubil zavest.

Dotik nečesa hladnega ga je spravilo zopet k sebi. Ležal je na travi, a Giovanna mu je kleče otirala obličje z mokrim rob-cem. Baron se je vzpel in z veli-kim začudenjem je videl v raz-dalji nekaj korakov kamenit ba-zen, ki je bil tako obraščen z mahom, da ga prej ni zapazil; toda roka mesečne ženske je na-šla škripec in ne glede na to, da so pretekla stoletja, da se ga ni nihče dotaknil, je voda potekla, dasi v zelo tankem curku, a v njem so v diamantnih iskrah blesteli žarki iste lune, ki je že razsvetljevala v preteklih ča-sih z isto mehko svetlobo usod-no ljubimbovanje teh dveh ne-srečnežev.

Z Valerijino pomočjo je ba-ron vstal in sedel na klop in vztrepetal. Kakor bi hotela u-blažiti svoj prejšnji nastop in svojo jezo grožnjo, se mu je de-klara dobrihala in se strastno privila k njemu.

Zdaj je bila zopet sama nežnost in baron se je zopet u-dal mamilu.

Jasno se je zavedal, da je on Pavel von Rotersild in da je bil grof Di Montignoso, katerega poteze je nosil, prah, toda ali ni to vseeno! Ime "Paolo", ki mu ga je šepetala v uho med polju-bovanje, je ljubeznivo laskalo njegovemu sluhu. Bil je pono-sen na to kakor princ, ki se skriva za svojim incognito. V njem se je zbudila nečimernost fevdalnega plemiča in strastno je ljubil to žensko, ki se je iz-preminjala iz hladne Valerije v strastno Giovanno in katera si je podvrgla vse njegovo bistvo. Vedno bolj se je ogreval, jo stiskal k sebi in ji prisegal lju-

bezen in zvestobo prav tako, ka-kor je nekdanj delal Paolo Monti-gnosno, ki je vedoma govoril laž-ne prislege ženskam, katere je ljubil in jih pogubil. In kakor je rastle v njem strast, ki mu je mračila um, tako mu je sebič-nost moškega šepetala: "Zlo je že itak napravljeno, če pa bo v moji moči, ga bom popravil. To-da čemu bi se odpovedal minu-tam sreče? ..."

Stara ura v stolpu je odbila tri in petelin na dvorišču je za-pel. Valerija se je nenadoma stresla in odprla oči, kakor da se je zbudila iz globokega sna. Ne-kaj trenutkov je njen pogled za-čuden blodil po prostoru, po-tem pa se je zavedla. Ko je vi-dela, da leži na stari postelji in zagledala poleg sebe barona, ji

(Dalje na 3. str.)

Howard C. Hopson (na levi), ki je bil obsojen za pet let v zvezno ječo, ker je izvršil mili-jarno sleparijo pri svojem uti-litetnem imperiju v New Yorku. Poleg njega, na desni, stoji de-ktiv, ki je odvedel bogatega goljufa v ječo.

Drzen letalec

Poročnik A. C. McDonough iz Atlanta, G., ki je dosegel v svo-jih strmoletnih poletih 620 milj naglice na uro.

1889

1940

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko užaloščeni in potrtega srca naznanjamo vsem so-rodnikom in prijateljem, da je po dolgi bolezni za vedno zatisni-la svoje blage oči naša ljubljena soproga in mati

Frances Martinjak

(rojena Janezic)

Umrla je dne 12. decembra, 1940. Pogreb se je vršil 16. decembra iz Želetovih prostorov na Highland pokopališče, kjer smo izročili njeno truplo materi zemlji.

Pokojna je bila rojena v vasi Št. Vid pri Stični na Dolenj-skem, dne 12. januarja 1889 leta.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence h krsti naše drage soproge in ljubljene matere. Zahvalo izrekamo sledečim: sestri Mrs. Ana Suban; sestri Mary Morel iz Carrollton, Ohio; Mr. in Mrs. Frank Mar-tinjak iz LaSalle, Ill.; Mr. in Mrs. Marian Urbančič; Mr. in Mrs. Frank Jakos; družini Debenak; Mr. Joseph Kausek in sinovom; Mr. in Mrs. John Kausek; Mr. in Mrs. A. Gubanc; Mr. in Mrs. Bill Sitter; Mr. in Mrs. Martin Opalek; Mr. in Mrs. Martin Vinšek; Mr. in Mrs. Charles Benivol; Mr. in Mrs. A. J. Krtel iz Carrollton, Ohio; Mrs. Margaret Pintar; Frank in Tillie Joniec; Mr. Tommy Ott; Mr. in Mrs. Anton Bartol; Mr. Joseph Gornik; Mr. in Mrs. Joseph Sedej; Mr. Carl Miller; Marie Liechti; Mr. in Mrs. Kristof March; Mr. in Mrs. Norman Hirter; Mr. in Mrs. Joe Zele; Mr. in Mrs. A. Susel; Mr. in Mrs. L. Ceburon; Mr. in Mrs. Jo. Copic; Mr. in Mrs. J. Malečkar; Mr. in Mrs. M. Drensek; Mr. in Mrs. L. Petrovcic; Mr. in Mrs. J. Ausec; Mr. in Mrs. S. Cernigoj; Mr. in Mrs. H. Kravos; Mr. in Mrs. F. Kocin; družini Pučel; družini Tekančič; družini Silveroli; družini Tanno, Casey, Doris, Katherine; direktoriju Slov. doma na Holmes Ave., delavcem Greyhound Bus Co.; delavcem Glen-ville Dairy; Ženskemu klubu Slov. doma; društvu Mir, št. 142 SNPJ; društvu Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ; društvu Collin-woodske Slovenke, št. 22 SDZ.

Dalje hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo in sicer: Mr. P. R. Carey; Mr. John Kausek; Mr. Krist Stokel; Mr. Joseph Zele; Mr. Matt Kastelec; Mr. Frank Yakos; Mr. Frank Kocin; Mr. Martin Vinšek; Mrs. Angela Pučel; Mr. Martin Opalek; Mr. Fred Marinko; Mr. Anton Bartol; Mr. Frank Gubanc; Mr. Louis Cimenc; Mr. Jake Marinko.

Hvala društvenim sobratom, ki so nosili krsto ter vsem, ki so se prišli posloviti od ljubljene pokojnice, ko je ležala na mrtvaškemu odru ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Prav posebno se želimo zahvaliti Mrs. Mari Urbančič za vso ljubeznjivo oskrbo in pomoč pokojni skozi dolgo bolezen.

Zahvalo naj sprejme tudi Joseph Zele in sinovi pogrebni zavod za vzorno vodstvo pogreba in za vsestransko najboljšo poslugo.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katerega, ki je na ta ali on način prispeval ali pomogel, prosimo oprostjenja in se mu isto najlepše zahvaljujemo.

Končana je Tvoja pot ljubljena soproga in dobra mati. Sedaj spiš večno spanje pod zeleno rušo. Vedno si bila vestna in marljiva do družine kakor tudi pri naprednih ustanovah v nase-lbini. Upamo, da Te bodo vsi s katerimi si delala roko v roki za napredno misel ohranili kakor mi — v najlepšem spominu za vedno.

Žalujoci ostali:

Frank, soprog,

Frances in Jennie Lechti, hčeri,

John Lechti, zet, Harvey Lechti, vnuk

Mary Morel in Ana Suban, sestri

Pokojnica zapušča v stari domovini mater in očma Terezijo in Antona Hauptman.

Cleveland, Ohio, 21. januarja, 1941

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312